

Павлюк Владислав,

студент,

Шевченко Павло,

студент,

Західноукраїнський національний університет

Науковий керівник: Чорна Н.П.

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Процес цифровізації виробничих систем диктує нові вимоги до усієї системи управління, в тому числі до здійснення контролю на підприємствах. На порозі Четвертої промислової революції («Індустрія 4.0»), за даними групи Науково-промислового дослідницького альянсу Acatech (IndustryScience Research Alliance) [1], впровадження технологій, які базуються на інтернеті речей (IoT), когнітивних технологіях (cognitive technology) змінює підходи до інтеграції системи контролінгу та системи управління підприємством загалом.

В умовах запровадження сучасних цифрових технологій, що призводять до прискорення корпоративних процесів управління, система контролінгу повинна відповідати новим викликам концепції «Індустрії 4.0», в якій взаємозв'язок технологічних і організаційних компонент системи має забезпечити потрібну гнучкість підприємства.

В цифровій моделі підприємства система контролінгу забезпечує інформацію усі підрозділи у режимі on-line. В загальноприйнятому значенні до завдань контролінгу виробництва належить управління рентабельністю капіталу. До завдань контролінгу також відносять недопущення зупинки виробничого процесу у роботі обладнання через збій.

Розвиток інформаційних систем встановлює нові вимоги щодо удосконалення системи контролінгу. Основою розвитку інформаційних систем в системі контролінгу є концепція розвитку інтегрованих автоматизованих систем, зорієнтованих на підтримку управління бізнесом. Автоматизовані управлінські інформаційні системи (AUC) є тою з'єднуючою ланкою під час вибору стратегії бізнесу, зміні управління або організації цілеспрямованої роботи із персоналом. Вони відіграють значну роль успішної реалізації стратегії підприємства загалом.

Основою системи контролінгу AUC є система підтримки прийняття рішень (СППР), яка є надбудовою над обліковими внутрішньофірмовими інформаційними системами. Основними функціями СППР є:

- збирання та обробка статистичних даних;
- зіставлення планів, аналіз причин із урахуванням цифрової моделі виробничих систем (ПС);
- формування моделей та прогнозів економічних процесів;
- реалізація моделей економічних процесів.

Для зберігання даних безпосередньо призначена підсистема зберігання даних. При організації підсистеми зберігання даних можна використовувати різні структури зберігання. У даний час використовують три способи зберігання даних:

– Багатовимірний спосіб зберігання (Multidimensional) - вихідні і агрегатні дані зберігаються у багатовимірній базі даних.

– Реляційний спосіб (Relational) – вихідні дані зберігаються у реляційній базі даних, де спочатку вони були. Агрегатні дані розташовуються у спеціально створеній таблиці.

– Гібридний (Hybrid) – вихідні дані зберігаються у реляційній базі даних, де вони спочатку і знаходилися, а агрегатні дані - у багатовимірній базі даних.

Ключовою функцією AUC контролінгу є надання аналітичної інформації про виробничу систему керівництву для ухвалення управлінських рішень. Однією із другорядних функцій є підтримка ухвалення рішень. В склад інших другорядних функцій AUC контролінгу також входять: об'єднання усіх інформаційних ресурсів підприємства, для забезпечення керівника оперативною інформацією; зберігання інформації в аналітичній формі із використанням процедур згортки-розгортки даних, які відображають поточні ситуації на підприємстві. Набір необхідних основних й допоміжних функцій виявляється шляхом логічного аналізу, а значимість функцій визначається експертним шляхом.

Економічний ефект від результатів впровадження AUC контролінгу складається із організаційної та експлуатаційної складових, а загальний економічний ефект формується як різниця доходу, який отриманий внаслідок використання системи і витрат на її впровадження.

Отже, використовуючи запропоновану методика, можна значно підвищити рівень автоматизації системи контролінгу, яка виконує функції моніторингу і контролю в загальній системі управління підприємства. Впровадження AUC дозволить підвищити оперативність прийняття управлінських рішень, що надасть змогу своєчасно реагувати на показники чинників зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

Список використаних джерел

1. Acatech. Akzeptanz von Industrie 4.0. 2019. URL: [https:// www.acatech.de](https://www.acatech.de)
2. Контролінг: учебник / А. М. Карминский, С. Г. Фалько, А. А. Жеваго, Н. Ю. Иванова; под ред. А. М. Карминского, С. Г. Фалько. М.: Финансы и статистика, 2006. 336 с.
3. The Boston Consulting Group. REVIEW. Огляд. Листопад 2017 р. URL: [http:// image-src.bcg.com/Images/BCG_Review_November-2017_tcm27-178366.pdf](http://image-src.bcg.com/Images/BCG_Review_November-2017_tcm27-178366.pdf)
4. Пуцентейло П., Уніят Л., Чорна Н. Інвестиційно-інноваційне забезпечення розвитку підприємств аграрної сфери в умовах конкурентного середовища. *Економічний дискурс*. 2020. Випуск 4. С. 111-127.